NOVA VLOGA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

Najbrž je malo ljudi, ki vedo, da se za masivno zgradbo moščanskega kina Triglav ob Ljubljanici skriva občinski Center za socialno delo. Ta zakritost mnogim kar prav pride, saj nihče prav rad ne razkazuje svoje revščine in stiske pred drugimi ljudmi. Toda vse več je takih, ki jim drugega kot mučna pot na Center ne preostane. Tako se v zadnjem času naredko dogaja, da jih na njegova vrata potrka več kot štirideset na dan.

To niso, kot bi rekli v žargonu, klasični socialni primeri, pač pa večinoma ljudje, včasih kar cele družine, ki še do pred kratkim niti pomislili niso, da bodo v stiski morali storiti tudi ta korak. Prevladujejo že ljudje, ki so nenadoma izgubili delo, oziroma ostali brez najnujnejšega denarja za preživljanje. Trideset zaposlenih v Centru jim seveda ne more za vedno rešiti njihovih predvsem denarnih težav, lahko jih z enkratno pomočjo in nasveti le omilijo.

Kot nam je povedala njegova direktorica Milica Caf, Center deluje že skoraj trideset let, natančneje, prihodnje leto bodo slavili tridesetletnico. V tem času so veliko storili. Res je, da se njihove denarne možnosti vedno bolj ožijo, še posebej če jih primerjamo z vse večjim obsegom dela, ki ga prinaša vedno globlja socialna kriza. Tudi sicer se težišče njihovega dela seli iz klasične državne funkcije, bolj formalne kot ne, (varstvo otrok, družine, ostarelih, denarne pomoči, poročanja na sodiščih, strokovna mnenja itd.), v preprosto rečeno – otepanje z revščino. Z vso ostrino se (pri njih) namreč kažejo posledice dolgotrajne gospodarske krize. Vse več ljudi se znajde na robu preživetja, kar se odraža tudi v medsebojnih odnosih, še posebej v že prej nestabilnih družinah. Povečujeta se strah in negotovost, s tem pa tudi nestrpnost in agresivnost.

Te premike je bilo opaziti že lansko leto, saj je že takrat izrazito poraslo število začasnih (za 70%) in enkratnih denarnih pomoči (za 32%). Primerov, ko je bilo treba priskočiti na pomoč pri plačilu za letovanje otrok, je bilo kar za polovico več kot leto poprej. Za takšno pomoč največkrat zaprosijo družine, kjer sta eden ali kar oba starša ostala brez zaposlitve, prejemata zelo nizke ali celo le zajamčene dohodke. Pogosto se tudi zgodi, da takšne družine ostanejo tudi brez pomoči za otroke, ki je, čeprav jo zagotavlja »otroško varstvo«, zaradi blokiranih računov v podjetjih ne morejo izplačati.

Kot že rečeno, so možnosti Centra, da bi tem ljudem pomagali, precej majhne: poleg začasne in največkrat enkratne denarne pomoči in nasveta, kako uveljaviti nekatere druge pravice, jim lahko ponudijo le še pomoč pri iskanju občasnega ali dodatnega dela, čeprav se zavedajo, da s tem otrokom še bolj odtegujejo njihove starše. Pod pritiskom socialnih razmer se tako Center že nekaj časa razvija tudi v svojevrstno posredovalnico, servis »rabim-nudim«. V začetku je bilo to posredovanje namenjeno iskanju ljudi, ki bi prostovoljno ali za plačilo pomagali starejšim ljudem pri domačih opravilih, denimo pospravljanju stanovanja. Zdaj se ponudba in povpraševanje širita tudi na druga dela: varstvo otrok, pomoč pri gospodinjstvu, inštrukcije za šolarje in podobno. Žal je tistih, ki bi radi delali, vedno več, tistih, ki bi delo ponudili, pa vse manj. Jasno je, da je Center pri tem le brezplačni posrednik, ali bolje rečeno, pobudnik za različne oblike samoorganiziranja ljudi, za katero pa je najprej treba ustvariti ustrezno informacijsko mrežo.

Skladno z usmeritvijo, da je treba čimveč dejavnosti Centra preseliti neposredno v okolje, kjer ljudje živijo, so omenjeno informacijsko mrežo in svetovalnico ustanovili v tipičnem satelitskem naselju, v Fužinah. Kot kažejo izkušnje, jim je v tem naselju s približno 17 tisoč z vseh vetrov zbranimi in pretežno mladimi prebivalci, kar dobro uspelo. Informacijska mreža in svetovalnica zdaj z večjim, zdaj z manjšim uspehom delujeta že skoraj tri leta. Prvotno so skušali z informacijskim centrom iskati le nove možnosti za varstvo otrok, ki zaradi prenapolnjenosti fužinskega vrtca v njem niso našli prostora. Pozneje je Center v Fužinah zbiral in posredoval vse mogoče informacije, ki so zadevale otroško varstvo, od nege bolnih

Samostojna SLOVENIJA 1991 vse najboljše

otrok na domu, do izmenjave otroških oblačil, igrač, pohištva, vozičkov in podobnega. **Informacijski servis** deluje na prvi pogled sila enostavno: enkrat tedensko ob določeni uri, **(vsako sredo od 17.30 do 19. ure),** lahko ljudje osebno ali po telefonu **Centru v Domu krajanov v Fužinah** sporočajo svoje potrebe ali ponudbe. Tu jih razporedijo in posredujejo uporabnikom. Stvar teče, pravijo, težave so le v tem, da za to ve premalo ljudi.

Vzporedno in na podoben način v Fužinah deluje tudi svetovalnica, le da je ljudem, ki pridejo osebno ali za nasvet pokličejo po telefonu, anonimnost zagotovljena. **Svetovalnica** deluje vsak **torek od 9. do 12. dopoldan in od 16. do 19. ure popoldan.** Svojo dejavnost nameravajo v Fužinah še poglobiti in razširiti, del denarja za to so jim obljubili tudi pristojni na občini.

Poleg tega v občinskem Centru za socialno delo tečejo tudi druge aktivnosti, omenimo le delo z mladimi učenci četrtih letnikov Srednje šole tiska in papirja. Gre za pogovore v manjših skupinah učencev, denimo o ljubezni, starševstvu, družini, pa tudi o težavah, povezanih z odraščanjem, o mamilih, alkoholizmu in podobnem, ki dajejo nepričakovano dobre rezultate. Pripravljajo tudi program skupinskega dela z otroki, ki so vedenjsko in osebnostno »problematični«, oziroma z otroki, ki imajo v osnovni šoli take težave, ki jih z običajnimi pedagoškimi modeli ni mogoče odpraviti.

J. POGLAJEN

Starejši občani!

Ste pripravljeni opisati svoje otroštvo?

Napišite pismo, oglasite se na šoli ali pa nas pokličite po telefonu. Lahko vas obiščemo tudi na domu. Če imate kakšno staro obleko, igračo ali karkoli iz svojega otroštva, bomo zelo veseli.

Delamo zgodovinsko raziskavo o otroštvu naših dedkov in babic, ki jo bomo objavili v knjigi in posneli na video kaseto.

Učenci zgodovinskega krožka
OŠ Adolf Jakhel
Cerutova 7, 61260 Lj. Polje
tel. št. 481-736

PRIREDITEV OB TEDNU OTROKA

Zveza prijateljev mladine je 5. 10. 1991 kot uvod v aktivnosti ob tednu otroka pripravila prireditev na kopališču KODELJEVO.

Prireditev je ob pravem poletnem dnevu potekala od 14. do 18. ure. Otroci so imeli priložnost udejstvovanja na številnih področjih. *Kopališče smo opredelili s posameznimi kotički*, kjer so učenci lahko risali, kiparili, izdelovali lutke in strašila, lepili lepljenke, se igrali razne družabne igrice, si ogledali male živali in JUDO sekcijo Zelene jame, tekmovali in še bi lahko naštevali.

Vsi kotički so bili polno zasedeni. Najbolj množično so se odzvali modeliranju iz gline. Za vsak dosežek na katerem koli področju so učenci dobili za nagrado sladkarije, za športno tekmovanje in ples pa tudi žoge.

Zanimivo je, da so se z vso vnemo vključili tudi otroci prebeglih staršev iz Hrvatske. Po delu v kotičkih so se nato zabavali in veselili ob ansamblu 12. nadstropje. Izbrali smo kar pravi ansambel, saj jih je znal neverjetno pritegniti. Še več, tudi mamice so zaplesale skupaj z otroki.

Z veseljem lahko ugotavljamo, da je vseh 800 otrok, kolikor se jih je udeležilo prireditve, bilo izredno navdušenih. Zadovoljni starši in srečni otroci so najmočnejši dokaz uspešnosti. Prav gotovo so imeli pri tem pomembno vlogo vzgojitelji in učitelji, ki so vodili kotičke. Njihov odnos do prireditve in nadvse zavzeto sodelovanje sta dokaz, da nas še nista zapustila ne volja in ne srce. Še smo pripravljeni pripraviti otrokom doživetja v trajen spomin.

M. R.

ZAMBRATIJA – POLETNI DOM NAŠIH OTROK

Kot že veliko let doslej smo tudi letos načrtno in vestno pripravljali letovanje za naše otroke. V marsičem smo izpopolnili bivalne možnosti. Uredili smo novo ploščad za športne igre, na kopališču postavili sanitarije in tuše, preuredili ambulanto, obnovili kuhinjske aparate, prepleskali bivalne prostore, kupili kombi za prevoz otrok in še bi lahko naštevali.

Trudili smo se uresničiti skoraj vsako željo otrok in jim nuditi počitnice, kakršne si lahko le želijo. To smo tudi dosegli. Otroci in vzgojitelji še nikdar niso bili tako navdušeni in zadovoljni. Pa vendar ima to zadovoljstvo grenak priokus. Namesto 1.600 otrok, kolikor smo jih pričakovali, jih je na počitnice odšlo le 606. Strah in negotovost zaradi vojne sta preprečila večjo udeležbo. Največkrat do samega odhoda nismo vedeli, koliko bo otrok. Številni so udeležbo odpovedali, drugih preprosto ni bilo, nekateri pa so se celo na novo prijavili. Nič nenavadnega za takšne razmere, bi lahko rekli, vendar pa je vse to našo službo postavljalo v prav dramatične situacije. Večino dela smo morali opraviti po telefonu in kakšne so bile takrat zveze, vemo. Nikakor nismo uspeli določiti ustreznega števila vzgojiteljev. Tako smo raje v svojo škodo zagotovili več vzgojiteljev. Otroci k sreči niso občutili niti nervoze niti vojnih razmer. Bili so razigrani, veseli, in nič se jim ni mudilo domov. Vzgojitelji in vse osebje so se zavedali razmer in so nesebično še bolj poprijeli. Ni jim bilo žal, saj je bilo zanje veselje otrok največja nagrada.

Vojnega stanja niso doživeli niti otroci druge izmene, ki so se morali predčasno vrniti. Vožnja domov je bila nadvse prijetna. Vozili so se po novi poti skozi predor Učko, čez Liko in skozi Kočevje. Doživeli so toliko novega, da se jim je zdela vožnja prekratka.

Prav nestrpne trenutke pa je doživljala Mari Benčina. Kot kakšna vohunka je bila na preži, kje se zapirajo ceste, in prek postaje milice usmerjala avtobuse. Srečno, uspešno ter zlasti pravočasno reagiranje je pripeljalo otroke zdrave in vesele k svojim mamicam.

Negotova situacija pa nas tudi še zdaj spremlja kot zla slutnja. Predvidevamo namreč, da bomo ob vse večjem številu beguncev iz Hrvaške, morali dom odstopiti. Dom bo sicer pod našo oskrbo, vendar nimamo zagotovila, da bo za naše letovanje že prazen. Toda optimizem nas ni zapustil. Delamo in načrtujemo z enako voljo kot doslej. Lahko zatrdimo, da bomo pripravljeni čakali otroke.

Sekretar:
MARTIN ROZMAN

ODPRTO PISMO JAVNOSTI

»Učitelji bi radi višje plače.« Na to preprostò misel povprečni Slovenec zreducira vsa poročila o stavki učiteljev v Ljubljani. Zato smo se delavci Osnovne šole Edvarda Kardelja, Polje odločili, da pošljemo svoj »glas vpijočega v puščavi« vsem javnim občilom z namenom, da izrazimo našo prizadetost in vsaj delno pojasnimo, kaj nas boli.

Z zakonom je določeno, da smo prosvetni delavci izenačeni z državnimi uslužbenci, vendar realno stanje kaže, da ni tako. »Vreča« sredstev je majhna, to vemo, a naj bo majhna za vse in pravično razporejena med vse delavce, ki so po zakonu obravnavani kot državni uslužbenci. Ko smo želeli izvedeti, kolikšne so te razlike, so bili predstavniki občinskih oblasti popolnoma tiho, preslišali pa so tudi vprašanja o njihovih osebnih dohodkih. Smo učitelji državni uslužbenci le na papirju? To nas boli. Še huje pa nas žgejo besede (teh istih molčečneževˇ), da smo tako ali tako vsi falirani študentje ali pa diplomiranci brez ambicij, in da je naše delo, ki je že samo po sebi lahko, nekvalitetno, nestrokovno, ...

Ta ponižujoči odnos in nerazumevanje vseh političnih struktur ter včasih tudi nenaklonjenost staršev so morda lahko posledica nepoznavanja našega dela.

Zato še posebej velja naše povabilo:

pridite in prepričajte se, kako dela učitelj v slovenski osnovni šoli, kakšno odgovornost ima, kakšen je tempo njegovega dela, koliko materialnih sredstev mu je na voljo, in nenazadnje – s kolikšnimi stiskami in stresi se srečuje...

Ne, ne tarnamo – vse to pač v teh hudih časih sodi k našemu delu, a pustite nam vsaj tisto osnovno dostojanstvo: da bo naše delo vrednoteno nič več, a tudi nič manj, kot zaslužimo.

Delavci Osnovne šole
Edvarda Kardelja, Polje

NAVODILA ZA UPORABO ZAKLONIŠČA

Že pred agresijo na Republiko Slovenijo smo seznanjali prebivalce in druge subjekte z ukrepi za zaklanjanje ob morebitni agresiji in drugih nesrečah. Organizirane so bile številne oblike usposabljanj za pripadnike CZ oziroma tiste, ki so v organizacijah in skupnostih skrbeli za zaklanjanje. Ob agresiji so odgovorni organi v občini, mestu in republiki tem ukrepom namenili še večjo pozornost. Na različne načine so občane obveščali o ravnanju ob različnih razmerah. Skupno nam je bilo spoznanje, da lahko pravočasno zaklanjanje ob morebitnem letalskem napadu reši številna življenja in zmanjša število ranjenih.

Od prave vojne preizkušnje je že preteklo nekaj mesecev. Zavedati pa se moramo, da imamo vojno v naši neposredni bližini. Kakšna je možnost vnovičnega napada, povračilnih ukrepov ipd., je težko reči. Vsekakor je koristno, da si izpopolnjujemo znanje z različnih področij. Navodila, ki bodo objavljena v prihodnjih številkah Naše skupnosti, so že bila razdeljena na zato ustrezna mesta. Po tej poti se bo s to tematiko seznanilo še več ljudi. To pa je tudi namen.

Pričenjamo z navodilom za uporabo zaklonišča. V prihodnjih številkah bomo objavili še navodila o pripravi zaklonišča za uporabo, navodila prebivalcem Ljubljane za ukrepanje ob morebitnem letalskem napadu, navodilo za ročno dezinfekcijo pitne vode na terenu za potrebe prebivalstva in oskrbo s pitno vodo ter osnovni higienski režim v zaklonišču.

P. K.

V svojem zaklonilniku moramo imeti pripravljeno orodje, da si lahko izkopljemo izhod, če nas v njem zasujejo.

1. Alarm in takojšnji odhod ljudi v zaklonišče. Čas od alarma do napada je največ 2–3 minute.

2. Dežurni v zaklonišču sprejme ljudi. Ob sprejemu jih evidentira in pazi, da ne pride do zastoja pred zaklonišče.

3. Ko je zaklonišče napolnjeno, zapremo vsa vhodna vrata, vsa vrata zasilnega izhoda in peščenega filtra (protiudarna in hermetična vrata).

4. Vse akcije vodi komandir enote za uporabo in vzdrževanje zaklonišč (v nadaljevanju: enota za UVZ).

5. Enota za UVZ prične s prezračevanjem zaklonišča in ga normalno zračimo vse do morebitnega napada. Med napadom zaklonišča ne zračimo zaradi nevarnosti napada z RBK sredstvi).

ČAS, KO ZAKLONIŠČA NE ZRAČIMO, LAHKO TRAJA NAJVČE DVE URI!

Po tem času se ljudje pričnejo dušiti.

V tem času enota za UVZ spremlja navodila oziroma poročila po lokalnem radiu, kajti le tako komandir lahko ukrepa glede prezračevanja.

Če je bil izveden napad z RBK sredstvi, je potrebno preiti na zaščitno prezračevanje zaklonišča. Montirati moramo RBK filter, uravnati prezračevalno napravo in ventile za zaščitno prezračevanje in pričeti s prezračevanjem. Enota za UVZ se ravna po navodilih prek radia, predvsem glede uporabe sredstev za RBK zaščito.

6. Enota za UVZ skrbi za red v zaklonišču, njeni člani dežurajo pri vseh vratih, v prostoru za vodo in pri sanitarijah. Splošna ekipa popiše vse ljudi, ki so v zaklonišču.

7. Bivanje v zaklonišču je mogoče do sedem dni (glede na zaloge vode).

8. Po koncu nevarnosti je dan znak za prenehanje nevarnosti. Za ljudi v zaklonišču je objavljen po radiu. O izpraznitvi zaklonišča odloči komandir enote za UVZ na podlagi obvestila po radiu.

9. Potem ko ljudje zaklonišče že zapustijo, ostane enota za UVZ še v njem in ga pripravi za ponovno uporabo.

10. Po usposobitvi zaklonišča enota na UVZ ponovno uvede dežurstvo, ki traja do preklica ukrepov za pripravljenost.